

Maa- ja metsätalousministeriö
maaseudun kehittämissyksikkö
kirjaamo@mmm.fi
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

25.06.2013

**Asia: LAUSUNTO LUONNOKSISTA MANNER-SUOMEN MAASEUDUN
KEHITTÄISOHJELMAKSI VUOSILLE 2014 – 2020 SEKÄ SEN
YMPÄRISTÖSELOSTUKSESTA**

Viite: Lausuntopyyntö 23.5.2013; MMM030:00/2013

Suomen Eläinlääkäriliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta. Lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Yleistä:

Kehittämisohjelma painottaa neuvontaa ja neuvojen koulutusta. Suuntaus on liiton mielestä oikea. On tärkeätä, että neuvojen koulutus keskittyy tietoon eikä mielikuviin, jotta neuvojat voivat ohjata tuottajia tekemään ihmisten ja eläinten sekä ympäristön kannalta hyviä ja oikeita valintoja.

1. Toimintaympäristön kuvaus:

Kohdassa maataloustuotteiden jalostus ja elintarvikkeiden valmistus kuvataan muun muassa elintarvikealan yrittämistä. Monialaisten maatilojen lukumäärä on vähentynyt yli puolella, vaikka lainsäädäntöä on muutettu ja toimijoihin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa on vähennetty. Muutoksilla ei näin ollen ole ollut haluttua vaikutusta. Myöskään maatilojen rakennusten uusiokäytöllä ei liene haluttua vaikutusta, sillä olemassa olevat rakennukset eivät yleensä sellaisinaan ilman lisäinvestointeja sovellu muuhun, kuin alkuperäiseen käyttöönsä.

Kuvauksessa selostetaan melko pitkästi sekä lähiruoan, että luomuelintarvikkeiden tuottamista. Luomutuotannon suosiminen selvityksessä on ristiriitaista, sillä luomutuotannossa tarvitaan suurempi peltopinta-ala tuottamaan samansuuruinen sato. Pellon ja monien sen viljelyssä tarvittavien tuotantopanosten tarve on siis suurempi, mikä taas rasittaa ympäristöä. Kuvaukseen olisi hyvä lisätä luomutuotannon positiivisia vaikutuksia, mikäli sellaisia on tutkimuksilla osoitettavissa. Muutoin luomutuotannon edistämisen perusteet jäävät mielikuvien varaan.

Lähiruoan tuotannon edistäminen on sinänsä kannatettavaa, kunhan elintarvikkeet kuljetetaan myytäväksi sen sijaan, että ostajat ajaisivat omilla autoillaan syrjäseudulle noutamaan tuotteita. Heikkouksissa mainitaankin pienyritysten heikko kannattavuus, joka heikentää esim. lähiruoan tuottamismahdollisuuksia. Siksi olisi tärkeitä edistää tuotteiden markkinointia ja keskitettyä myyntiä.

2. Analyysistä nousevat tarpeet

Alkutuotannon tuotteiden jalostus, markkinoille saattaminen ja kehittämistoiminnan tukeminen ovat raportin mukaan keskeiset tavoitteet maataloustuotannon alkutuotteiden kysynnälle. Alkutuotanto on raskasta työtä ja taloudellinen tulos on usein vähäinen tuotantoon käytettyihin työtunteihin verrattuna. Ohjelmassa tulisi huomioida myös tuottajien jaksaminen, sekä ihmisten että eläinten hyvinvoinnin turvaaminen.

7. Valitut toimenpiteet

Valittujen toimenpiteiden tuen tulisi kestää niin pitkään, että tehdyt investoinnit olisi mahdollista kuolettaa tuetun toiminnan aikana. Näin toimien olisi mahdollista, että uusi toiminta jatkuisi myös tuetun ajan jälkeen. Tähän viisi vuotta on lyhyt aika, eikä ajan lyhyys rohkaise toimijoita investointeihin.

7.10. Eläinten hyvinvointi

Liitto pitää eläinten hyvinvoinnin parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä kannatettavina. Eläinlajikohtaisissa eläinten hyvinvointikorvauksen lisäehdoissa mainittujen pinta-ala ym. vaatimusten tulee kuitenkin olla oikeassa suhteessa tukitasoihin, jotta tuottajat kokevat ne mielekkäinä ja sitoutuvat niihin. Muussa tapauksessa kyseisiin lisäehtoihin ei sitouduta, eikä eläinten hyvinvointiin tule tältä osin parannusta.

Esimerkiksi nautojen lisäehdossa 2 b; ”Vähintään 15 kuukauden ikäisten lihantuotantoon kasvatettavien urospuolisten nautojen pito-olosuhteiden parantaminen” mainittu pinta-alavaatimus 10 m²/ eläin ylittää selvästi Eläinten terveydenhuollon (ETU) kansallisissa ohjeissa nautojen hyvinvointiin (www.ett.fi / terveydenhuolto / nautaterveydenhuolto / ohjeet) mainitut pinta-alasuositukset. Kyseisissä ohjeissa pinta-alasuositukset ovat yli 700 kg eläimelle rakolattiakarsinassa 3,2 m², kiinteäpohjaisessa karsinassa lämpimässä kasvattamossa 5,5 m² ja kylmäkasvattamossa 6,5 m².

Nautojen lisäehdon 4 ”Sairas-, hoito- ja poikimakarsinat” osalta liitto esittää, että kyseisten karsinoiden tulisi olla välittömästi käytettävissä. Erityisesti sairaustapauksissa kyseessä on välitön tarve, eikä tilojen nopea tyhjentäminen ole kiiretilanteissa aina mahdollista. Lihanautakasvattamoissa yli 6 kk:n ikäisiltä eläimiltä edellytettävä sairaskarsinatilojen määrää 10 m² eläintä kohti 2 %:lle eläinmäärästä on kuitenkin pidetty kohtuuttomana, eivätkä tuottajat ole sitoutuneet siihen. Ero alle 6 kk:n ikäisiltä eläimiltä vaadittavaan sairaskarsinatilojen määrään 2,25 m² eläintä kohti 2 %:lle eläinmäärästä on varsin suuri. Yli 6 kk:n ikäisten eläinten kohdalla tulisikin voida noudattaa edellä mainittuja, Eläinten terveydenhuollon (ETU) kansallisissa nautojen hyvinvointiohjeissa mainittujen suositusten mukaisia pinta-alavaatimuksia edellyttäen että sairaus-, hoito- ja poikimakarsinoille asetetut vaatimukset muilta osin täyttyvät.

Ympäristöselostus 20.5.2013:

Eläinlääkäriliitolla ei ole ympäristöselostukseen huomauttamista.

Olli Ruoho
valtuuskunnan puheenjohtaja

Kirsi Sario
hallituksen puheenjohtaja